

روزنامه همدلی

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

سه‌شنبه ۱۲ دی ۱۴۰۲ | ۱۹ جمادی‌الثانی ۱۴۴۵ | ۲ ژانویه ۲۰۲۴ - شماره ۳۳۳۳ - سال هشتم
۸ صفحه - قیمت ۱۰۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۱۴

www.hamdelidaily.ir | hamdelidaily@gmail.com | news@hamdelidaily.com | t.me/HamdeliNews

صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان | سردبیر: جلال خوش‌چهره
چاپ: صمیم ۰۲۱-۴۴۵۳۳۷۲۵ | توزیع: نشر گستر امروز ۰۲۱۶۹۳۳۰۰۰
تهران- خیابان مطهری- نرسیده به تقاطع سهروردی- خیابان سنندج
خیابان زاهدان- پلاک ۸- واحد ۲- تلفکس: ۰۲۱۶۹۸۱۲۷۵-۰۲۱۶۹۸۱۲۷

باقتضای امروز

شهردار نوین

باز گشتم
من از جنگ تن به تن بازگشتم نامیرا
از شیخون سایه‌های سیاه
بر آفتاب نیمه جان زمستان
از نبرد رو در رو
میان عشق و آینه
من از کوجهای در که
رسیده‌ام به کرانه ارون
خسته
سرگردان
از سماع آخر
به گاه هروله در عرفات سینهات
قرار ما به فردا بود
به ساعت طلوع شقایق به افق خاوران
به وقت دعای باران
در اجابت بوسه

میراث

معرفی کلیسای سن استپانوس

ورودی جنوبی: در قسمت بیرونی برج ناقوس به چشم می‌خورد.
اولین مورد هنگام ورود به این کلیسا، گنبد ۱۶ ضلعی جلب توجه می‌کند که هنرهای هندسی و اسلیمی در تزئین آن به کار رفته است. هر یک از اضلاع گنبد نیز از ترکیب سه نیم ستون ایجاد شده و در انتها به سرستون‌های زیبای می‌رسد. بر روی هر یک از اضلاع، یکی در میان، پنجره‌ای به داخل گنبد و صحن کلیسا باز می‌شود که نور طبیعی را به درون صحن می‌رساند.

صحن اصلی کلیسا نیز به شکل صلیب و در سه بخش است: ایوان که بر روی دو ستون و دو نیم ستون ساخته شده که محل عبادت در پشت ایوان و زیر گنبد اصلی قرار گرفته است. محراب نیز در شرق محل عبادت و بالاتر از کف بنا است. نقاشی و مقرنس کاری در جای جای صحن کلیسا دیده می‌شود. نقش برجسته حواریون و قدیسیان و فرشتگان جزو جاذب‌ترین بخش‌های این قسمت هستند. در بخش جنوبی کلیسا، برج ناقوس دوطبقه‌ای وجود دارد که بر روی ۴ ستون از سنگ سرخ قرار گرفته است. بر روی طبقه دوم برج نیز ۸ ستون کوچکتر منشوری قرار دارد که گنبد هرمی شکل بر روی آنها استوار هستند. در نوک گنبد برج ناقوس نیز صلیبی فلزی وجود دارد. تالاری در دیوار شمالی کلیسا وجود دارد که احاطه دنیال نامیده می‌شود. این تالار دارای ۳ قسمت است: اجاق دنیال با دیواری از تالار جدا شده و تالار اجتماعات در وسط و محوطه سرسبز با سنگ‌های صوری، سرخ و سفید ساخته شده است. در واقع، این کلیسا تلفیقی از معماری اورارتویی، اشکانی و رومی به چشم می‌خورد. دیوارهای خارجی کلیسای نیز با سنگ‌های تراشیده شده و دیوارهای داخلی کلیسای نیز با گچ پوشیده شده‌اند و همچنین دارای نقاشی‌های زیبایی است. سنت استپانوس دارای دو ورودی است.

ورودی غربی: در بالای آن بالکنی برای سرودخوانی گروه کر وجود دارد.

حافظه تاریخی

زمانی که فعالیت دیپلماتیک شاه عباس شدت گرفت

زمستان سال ۱۰۰۲ خورشیدی (ژانویه ۱۶۲۴ میلادی) را زمانی نوشته‌اند که برای نخستین بار پس از ساسانیان، یک دولت ایرانی برای رسیدن به هدف‌های خود راه دیپلماتیک به مفهوم امروز آن در جهان را در پیش گرفت. شاه عباس اول در غرب ایران با مشکل عثمانی و در جنوب با دست‌اندازی اروپائیان به خلیج فارس رو به رو بود که عنصر تازه‌ای در دنیای مشرق زمینها بودند. شاه عباس همچنین از دیدار سیاحان و سفرنامه نگاران اروپایی از ایران استقبال کرد و سدی در برابر ورود مسیسین‌های مذهبی اروپایی نیز به وجود نیاورد. هدف شاه عباس از تشویق سفرنامه نگاران اروپایی به ایران این بود که در بازگشت ذهن اروپاییان را نسبت به دولت مذهبی ایران که در آن دیار شهرت سختگیری نسبت به مسیحیان یافته بود روشن سازند تا وی با فراهم شدن زمینه، برخی از دولت‌های اروپایی را برضد پاره‌ای دیگر تحریک کند و با خود متحد سازد تا منطقه خلیج فارس از نظامیان اروپایی و نواهای توپدار آن‌ها پاک شود. به علاوه، شاه عباس تلاش داشت که به اروپاییان ثابت کند که عثمانی برای آن‌ها خطر است، نه ایران که رسالتی جز گرد آوردن همه ایرانیان در زیر یک پرچم ندارد. تقدعلی بیگ و موسی بیگ از جمله سفیران شاه عباس بودند که در سال ۱۶۲۴ به اروپا فرستاده شدند. سال‌ها پیش از این، حسینعلی بیگ بیات از جانب شاه عباس به

اروپا فرستاده شده بود. دولت‌های اسپانیا و پرتغال پس از شکست نظامی پرتغالی‌ها، چون برای ایستادگی نظامی در برابر شاه عباس را از خود نمی‌دیدند در جریان مذاکره با فرستادگان شاه عباس، فرصت را غنیمت شمرده و در برابر دریافت اجازه صید صدف در آب‌های بحرین از همه دعاوی خود در خلیج فارس دست کشیدند، اما موسی بیگ موفق نشد که در سال ۱۶۲۵ میلادی پارلمان هلند را به قبول شرایط مشابهی راضی کند. دولت هلند پیشنهاد موسی بیگ را پذیرفته بود ولی اجرای آن را موکول به تصویب پارلمان کرده بود که پس از رد آن از سوی پارلمان، موسی بیگ آن را نوعی بازی و کلک اروپایی عنوان داد (ولی دولت‌های دوران قاجارها از این تجربه موسی بیگ درس نگرفتند). در لندن وقتی به تقدعلی اطلاع دادند که ایران سفیر دیگری به نام رابرت شرلی فرستاده است، وی سفارت شرلی را تکذیب کرد و پادشاه انگلستان «دورمر کوتون» را از سوی خود به ایران فرستاد تا کاسب حقیقت کند که وی پس از ملاقات با شاه عباس در سال ۱۶۲۶ میلادی بر اثر سختی راه درگذشت. چند روز پیش از او هم رابرت شرلی که با برادرش انتونی و ۲۶ انگلیسی دیگر در اوایل سال ۱۵۹۸ میلادی به ایران آمده بودند مرده بود.

منبع: روزنامه

داستانک

فرزانه امجدی نویسنده

– کیه؟

– ماییم

– آخ جون محسن اینا

– سلام خاله خوبی؟

– خوبم بیا بیوسمت عزیز دل.

– مهدی مهدی بدو محسن اینا اومدن.

– چطور می‌محسن؟

– خوبم تو چطور؟

– خوبم.

– مهدی گفت: خوب برو با سمیرا بازی کن.

– اه اون کوچولوس من می‌خوام با شماها بازی کنم.

– سریش

– سریش خودتی شکاک درآوردم.

– محسن گفت: ولش کن بذار بیاید.

توی حیاط نشونه گیری می‌کردیم؛ یه قوطی

ریکا گذاشته بودیم و بهش می‌زدیم. یه کم

بازی کردیم گفتیم: این بازی تکرار یه بریم یه

بازی جدید.

– ببین محسن تو اومدی این لوس شد، برو تو

خونه با اکرم و سمیرا بازی کن.

– نمی‌خوام نمی‌خوام.

– محسن گفت: در مسجد شلوغ بود. بریم بیبینیم

چه خبره؟

– بریم اول محرمه می‌خواد هیات راه بیفته.

– منم دویدم پشت سرشون.

– وایسد منم بیام.

– مهدی گفت: استغفرالله و یه تر که شاخه نازک

فقط بازی

یواشکی از در زدم بیرون که بابا دم در رسید و گفت: کجا فرزانه؟

توی دلم گفتمم ای خدا. میرم مسجد. بیا پس این روغن اسسحله را بگیر منم دارم میرم مسجد می‌خوام علم را پاک کنم. هر شاخه علم را کمک بابا دستمال می‌کشیدم بابا زیر لب ابوالفضل می‌گفت و قریون دست‌های بریده اش می‌شد و اشک چشمش جاری بود ... پسرها هم اومدن علم را پاک کردن، شاله‌اش را انداختن پر نو زدن. علم برق می‌زد. بابا رفت تو آشپزخونه مسجد دنیال تدارکات، منم یواش یواش اومدم قاطی پسرها. دوباره مهدی چشم غره رفت برو خونه. رفتم توی گاری اگوها به بازی و هولش می‌دادم. محسن اومد گفت:

چقدر مهدی را حرص میدی، باید تو با دخترها

بازی کنی.

– دخترت لوسن نانازین.

– خوبه حالا خودت دختری.

– من دوست ندارم دختر باشم. دوست دارم

علم ببرم، زنجیر بزنم، پرچم ببرم.

– محسن خندید و گفت: از دست تو.

– بیا گاری را هول بده، این قدر کیف میدم.

شروع کرد به هول دادن، تندتر تندتر. مهدی هم

اومد، هول می‌دادن و می‌خندیدیم، یهو تعادل

گاری بهم خورد و هیچی نفهمیدم؛ فقط حس

کردم صورتم خونیه. یهو مهدی داد زد خون

خون! علیرضا پرید از تو مسجد تو حیاط و بغلم

گرد و گفت مهدی بدوسر خیاون بگو یه ماشین

نگه دار. محسن یه تیکه پارچه داد، علیرضا بنار

رو صورتش. دکتر گفت: دختر خانم خدا خیلی

بهت رحم کرد، پیشونیت و چشمت چیزی نشد.

– خانم با شمام، به چشمت ضربه‌ای نخورده؟

– آهی کشیدم و گفتمم: چرا دکتر خورده!

. مرد میانسال نشسته بر صندلی روبه‌رویی

زلی زده به مرد خزنده و بی‌اختیار اشک

می‌ریخت. دختری که در گوشه‌ای کنار در

ایستاده بود، به سوی مرد رفت و دستمال

کاشنی را از جیبش در آورد و به او داد!

نگاه دیرگان یکباره به سمت دختر و مرد

با چشمان خشکیده و چهره‌های بی‌روح،

دنیال گدایی گنجشک‌روزی خود هستند...

سرنوشت

دور شدن...

مرتضی فخری قاضیانی نویسنده

چهره

درگذشت چهره ماندگار ادبیات اعلام زمان مراسم خاکسپاری امیربانو کریمی

مراسم تشییع و خاکسپاری پیکر امیربانو کریمی روز چهارشنبه (۱۳ دی) برگزار می‌شود. گلزار مصفا، دختر این چهره پیشکسوت زبان و ادبیات فارسی در باره مراسم تشییع و خاکسپاری مادرش گفت: صبح روز چهارشنبه، سیزدهم دی در قطعه ۸۰ بهشت زهراي تهران در جوار مادرش به خاک سپرده می‌شود. برنامه مراسم ختم هنوز مشخص نیست. امیربانو کریمی نخستین فرزند کریم‌امیری فیروز کوهی، شاعر بنام، ۹۵-دی‌ماه ۱۳۱۰ در تهران زاده شد و دهم دی‌ماه جاری در ۹۲ سالگی از دنیا رفت. او در زمینه سبک هندی و صائب‌شناسی متبحر بود. کریمی که دکترای زبان و ادبیات فارسی داشت و سال‌ها در دانشگاه تهران تدریس کرد، در چهارمین همایش چهره‌های ماندگار در سال ۱۳۸۲ به‌عنوان چهره ماندگار زبان و ادبیات فارسی معرفی شد. همسر او مظاهر مصفا، شاعر و استاد

کتابک

«برابری در مشروطه ایرانی و تنظیمات عثمانی» به بازار آمد

با ۱۳۶ صفحه، شمارگان ۳۰۰ نسخه و قیمت ۸۵ هزار تومان از سوی انتشارات هزاره سوم اندیشه به بازار کتاب آمد.

برابری بود. اهمیت برابری در این است که رعایا را به شهروند بدل می‌کند. برابری یعنی اینکه افراد فارغ از مذهب، دین، قومیت، نژاد، جنسیت و ... در موقعیت مشابه با هم قرار می‌گرفتند. برابری نه تنها رعایا را به شهروند بدل می‌کرد بلکه گامی به سوی شکل‌گیری ملت مدنی نیز بود؛ یعنی شهروندانی که خود را با یک هویت برتر یا تحت عنوان ملت تعریف می‌کردند. حال این پرسش مطرح می‌شود که تلقی کردیم از مشروطیت فکری در این جامعه از مفهوم برابری چه بود؟ آیا آنان عمق مفهوم برابری را درک کرده بودند؟ شباهت‌ها و تفاوت‌های این درک برداشت در چه بود؟ شاید پاسخ به این پرسش یکی از کلیدی‌ترین پاسخ‌ها به ناکامی پروژه نوسازی این دو جامعه باشد؟ «برابری در مشروطه ایرانی و تنظیمات عثمانی» تألیف مجموعه‌نویسندگان به‌همراهی محمد کلمکاری

دریچه

کلاوس پیتر - اتریش

روزنامه

دلی که دید که پیرامن خطر می‌گشت
چو شمع زار و چو پروانه در به در می‌گشت
هزار گونه غم از چپ و راست دامنگیر
هنوز در تک و پوی غمی دگر می‌گشت
سرش مدام ز شور شراب عشق خراب
چو مست دایم از آن گرد شور و شر می‌گشت
چو بی‌دلان همه در کار عشق می‌آویخت
چو ابلهان همه از راه عقل برمی‌گشت
ز بخت، یه‌ره و آیین و پا و سر می‌زیست
ز عشق، بی‌دل و آرام و خواب و خور می‌گشت

مجازستان

چند روز بود فقط زیر پتو دراز کشیده بودم
و هیچ انگیزهای واسه ادامه نداشتم. امروز وارد
مغزم شدم و رفتم طرف دفتر مسئول اراده و
انگیزه‌م، درش از داخل قفل شده بود. در رو با
پا شکوندم و وارد دفتر شدم، دیدم خودش رو
وسط دفتر حلق آویز کرده و بوی جنازه‌ش کل
اتاق رو گرفته.

ولی اگر واقعا مشتاقید بدونید چرا ایرانی‌ها
دوست دارن سال نوب میلادی رو هم جشن
بگیرن، جناب صائب تبریزی جواب رو قرن‌ها
پیش دادن: بس که بد می‌گذرد زندگی اهل
جهان/مردم از عمر چو سالی گذرد، عید کنند.
(استغنی می‌نویسد)

من هیچ وقت آنقدر پول نداشتم که
سرمایه‌گذاری کنم و ببینم هوش اقتصادی خوبی
دارم یا نه، ولی همیشه سعی می‌کنم جای و قد
با هم تموم نشنن که مجبور نشم با هم بگیرم و
اینجوری هزینه‌ها رو مدیریت کنم.

(naseh mohi)

باید آن قدر از آن خیابان عبور کنی تا دیگر
تورا به یاد چیزی نیندازد، تا دوباره فقط خیابان
باشد، مثل ده‌ها خیابان دیگری که فقط خیابانند
و به خیابان‌های دیگر می‌رسند.

(Pochino)

دنیاطبع

هسته زمین هر ۸.۵سال

یکبار حرکت می‌کند

محققان چینی در تحقیقات جدید خود حرکت
هسته زمین را در هر ۸.۵سال یک بار کشف
کرده‌اند که به طور بالقوه بر میدان مغناطیسی
سیاره ما تأثیر می‌گذارد.

در زیر سطح سیاره ما، یک حرکت مسحورکننده
در جریان است. یک تکان چرخشی در هسته
زمین و کشفی مهم که ممکن است پیامدهای
قابل توجهی برای درک ما از میدان مغناطیسی
زمین و دینامیک ژئوفیزیک داشته باشد.

دانشمندان چینی پدیده‌ای ریتمیک را کشف
کرده‌اند. هر ۸.۵سال یک بار، هسته درونی زمین
یک لرزش ظرفی حول محور چرخشی خود انجام
می‌دهد. این کشف، که در مطالعه اخیر منتشر
شده در مجله Nature Communications
بیان شده است، ناشی از یک نااهمانگی کوچک
بین هسته داخلی زمین و گوشته آن است که
لایه زیر پوسته که پایه سیاره ما است را تشکیل
می‌دهد.

در عمق حدود ۱۸۰۰میلی(دو هزار و
۸۹۶کیلومتر)، هسته زمین تقسیم شده است که
شامل یک مرز بیرونی مایع در حال چرخش و
یک لایه داخلی عمدتاً جامد است. این منطقه
چندین عملکرد مهم دارد از جمله طول روز و
سیر مغناطیسی که از ما در برابر تابش خورشید
محافظت می‌کند.

نوسانات جدید در هسته داخلی به تغییرات
احتمالی در شکل و حرکت هسته مایع اشاره
دارد که به طور بالقوه منجر به تغییرات در میدان
مغناطیسی زمین می‌شود.

این نکته قابل توجه از تجزیه و تحلیل پیچیده
حرکت قطبی زمین و اندازه‌گیری محور چرخشی
سیاره ما نسبت به پوسته آن به دست آمده است
که توسط محققان ژئوفیزیک به رهبری هائو
دینگ از دانشگاه ووهان انجام شده است.

با مشاهده انحرافات ظرفی که هر ۸.۵سال یک
بار در حرکت قطبی اتفاق می‌افتد و همبستگی
آنها با تغییرات جزئی در طول روز در سراسر
کره زمین، دینگ و همکارانش وجود این حرکت
هسته داخلی را تایید کردند.

یافته‌های آنها نظریه‌های سنتی را به چالش
می‌کشد. براساس فرضیه‌های سنتی یک هم‌ترازی
بین هسته داخلی و محوره‌های چرخش گوشته
وجود دارد. این شیب ۰.۱۷ درجه‌ای بین هسته
داخلی و گوشته ممکن است نشان از وجود یک
نیمکره شمال غربی متراکم‌تر در هسته به همراه
با تغییرات چگالی بین لایه‌های داخلی و خارجی
آن باشد.

جان ویدیل، استاد علوم زمین در دانشگاه
کالیفرنیا، از این تحقیق به عنوان واحدهای
سازنده اساسی برای درک سیاره ما استقبال
کردند. این کشف درک مهمی در مورد پویایی
هسته زمین فراهم می‌کند.

در حالی که عوامل جوی، اقیانوسی و آب‌شناسی
به عنوان یک عامل در انحراف مشاهده شده رد
می‌شوند، دانشمندان همچنان پیچیدگی این
تجزیه و تحلیل را تایید می‌کنند و بیان دارند
که نیاز به تخصص در رشته‌های مختلف دارد.
این کشف وعده می‌دهد که روزی رابطه پیچیده
بین دینامیک هسته درونی زمین و پدیده‌هایی
را که بر جهان مسا تأثیر می‌گذارد، از فعالیت‌های
لرزه‌ای گرفته تا تغییرات در میدان مغناطیسی،
اشکار شود.